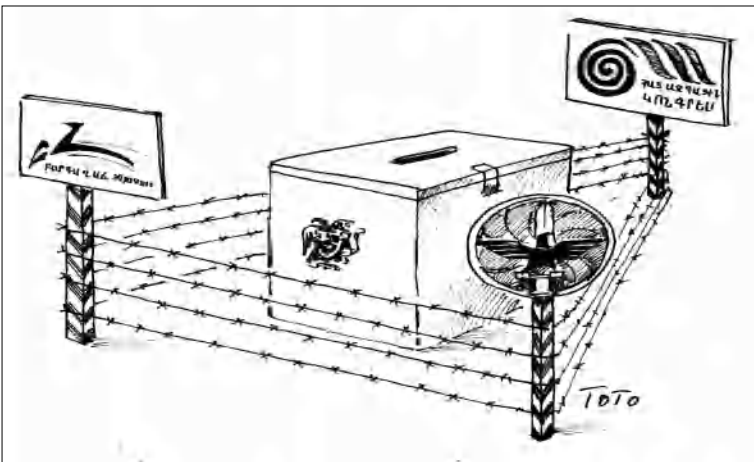

Հայաստանի փողափական դաշնը՝ Բերնուդյան եռանկյունի

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՐՅԱՆ

Րաֆֆի Յովհաննիսյանը, հայ-սարարելով իր առաջադրման մասին, այսօր փակում է Հայաստանում փողափականությանը զբաղվելու իր գործունեության գուցե առաջին փուլը, որովհետև Հայաստանի փողափական դաշնի ընդհանուր ինստիտուցիոնալ Ռաֆֆին մի կարկասան էր, որի հրադարակային լուսավորչը չընկալվեց. թեև չի կարելի ասել, որ այն ամբողջովին հրադարակային էր: Համեմայն դեպք՝ նրա լուսավորչների շարժառիթները լուսավորչական անհասկանալի էին մնում լայն հանրությանը: Նրա այն հույսը, թե կարող էր ընդդիմադիր այլանս ստեղծել իր թեկնածուական շարժումը, արդեն վերջին շրջանում դադարել է շեղվել հիմնունենալուց, մասնավոր՝ «Ազգս դեմոկրատներին» հետ արիւ-վերի-

ժից հետո: Այնուհետև Ռաֆֆի Յովհաննիսյանը թեթև արժեքով մասնակցի ընտրություններին, բարձրաձայնի ընտրությունների արասները եւ նույնքան թեթև արժեքով էլ ժամանակավոր դադար վերցնի, մինչև կմտնի Հայաստանի փողափական դաշնում իր հետագա մասնակցության ձեռնարկի հարցը՝ «Ժառանգության» հետ, թե՛ առանց:

Տես էջ 3

Արցախում կառուցվում է զինվորական ուսումնարան

Սուվորովի եւ Մարտիկոսի անվան զինվորական ուսումնարանի կառուցման աշխատանքները Արցախում կորոշվեցան և գնեցվելու մասին Արևիկի Տեր-Թադևոսյանը: Կոմանդոսի խոսքերով՝ «ուսումնարանի կառուցման մասին հարցը ծագումով Արցախի վան գյուղից, այժմ ռուսաստանաբնակ գործարար Լեւոն Հայրապետյանին է, որն ամբողջովին իր վրա է վերցրել ֆինանսական ծախսերը:

Ուսումնարանի սաները զինվորական գործին կծանոթանան դեռ

դպրոցական տարիքից: Սուվորովյան զինվորական ուսումնարաններ կան ինչպես Ռուսաստանում, այնպես էլ ԱՄՆ-ում ու Ֆրանսիայում: «Մեր նպատակն է վերցնել օտարերկրյա լավագույն փորձը, ինչի համար ստեղծվել է աշխատանքային խումբ», նշել է Կոմանդոսը՝ շեշտելով, որ Հայաստանի ու Արցախի դաշնակցությունը «համահայկական դաշնակցություն է»:

Ուսումնարանը կհամադաստիսանի միջազգային բոլոր չափորոշիչներին: Ըստ հասա-

կազմի, բացի բուն զինվորական ու կենցաղային գոյությունից, ուսումնարանը կունենա նաև սպորտային տարածքներ ու հրադարակներ, ինչպես նաև դասարանային կառուցվածք ուսումնարանը այն մեծ ծրագրի մի մասն է ընդամենը, որը նախատեսվել է Սփյուռքի ազդեցիկ հայերը՝ «հայրենիքի սահմանային գոյությունից» ու զարգացումը ապահովելու համար»:

Վ. Ա.

ԱՄՆ դեսպանները «վսանգավոր» են Նախիջեանի անվան գոյության համար

Մինչև Ադրբեյջանում ԱՄՆ նախկին դեսպան, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի անդամների համախառն Մեթյու Բրայդայի ժողովը հայտնվելու Ռիչարդ Մորնինգսթեյնը իր թեկնածուական հաստատումը ստանալուց առաջ ամերիկյան Սենատում խոսքերով անդամայն այցելել Ադրբեյջանի կազմում զսնվող Նախիջեանի ինքնավար հանրապետության Հին Ջուղա՝ ուսումնասիրելու հայկական գերեզմանատան ավերման հանգամանքները:

Սակայն, ինչպես Սենատին հաճոյանալու փորձերում ձախողված Մեթյու Բրայդային, այդպես էլ Ադրբեյջանական իշխանությունները թույլ չէին տալ այցելել Ջուղա, այդպես էլ Նախիջեանի իր առաջին այցի ընթացքում Ջուղա ուղևորվելու հնարավորություն չի ստացել ներկայիս դեսպան Ռիչարդ Մորնինգսթեյնը:

Դեսպանն այդուհետև հանդես է եկել հայտարարությամբ, որում անդրադարձել է սարածաբանների մասնակցության ժառանգության դաշնակցության խնդրին: Դեսպանը շեղեցվեց, որ Ադրբեյջան ժամանելուց ի վեր փորձում է ճանաչել երկիրը, դրա համար այ-

ցել է Նախիջեան, Լեւոնոբան, Շաֆի, Օղուզ, Գուբա եւ Լախիջ ու ծանոթացել մշակութային ժառանգությանը:

Ըստ Մորնինգսթեյնի՝ սարածաբանը բարդ դասնություն ունի: «Լեւոնոբան Դարաբադի հարցը 1000-ավոր մարդկանց կյանքի կորուստ բերեց եւ լքորեն փոխեց դասնական, կրոնական ու մշակութային կարեւորություն ունեցող վայրերի կառուցվածքը»:

Նախիջեանում Մորնինգսթեյնը, իր հայտարարության համաձայն, ֆնանսավորում է ունեցել սեղանական իշխանությունների հետ Ջուղայի հայկական գերեզմանոցի առնչությամբ: «Ափսոսում եմ, որ իշխանությունները թույլ չէին տալ ինձ այցելել նշված վայրը անվտանգության նկատմամբ ռիսկի տակ», նշել է Մորնինգսթեյնը, ավելացնելով, որ սարածաբանի ժառանգության դաշնակցությունը լուրջ կարեւոր է ապագա խաղաղության համար: «Շատ հուշարժաններ վնասվել են ու ավերվել դարաբադյան հակամարտության հետեւանով», հայտարարությամբ նշել է ամերիկացի դիվանագետը:

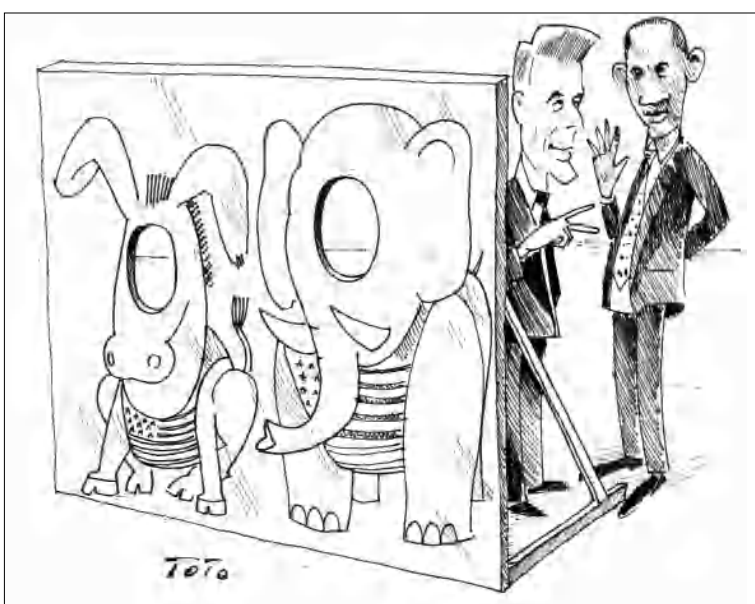
Տես էջ 2

Ընտրությունների նախօրեին Օրբանայի եւ Ռոմնիի վարկանիշները հավասար են

ԱՄՆ-ում նոյեմբերի 4-ին CNN հեռուստատեսության անցկացրած հարցման արդյունքները համաձայն, նոյեմբերի 6-ի նախագահական ընտրություններում թե՛ Օրբանայի եւ թե՛ Ռոմնիի կարող են ստանալ 49 տոկոս: Այսօրվա, նախագահության երկու թեկնածուների վարկանիշները վերջին օրերին մնացել են անփոփոխ:

Քաղաքական մեկնաբանները ընդգծում են, որ սվայլ իրավիճակում անչափ դժվար է կանխատեսել թեկնածուներից որեւէ մեկի հաղթանակը: Ինչպես դեմոկրատների, այնպես էլ հանրապետականների նախընտրական շարժումը վերջին օրերին թայփարում էին յուրաքանչյուր փնել համար: Սպասվում է ընտրությունների զանգվածային մասնակցություն, չնայած ԱՄՆ-ի արեւելյան մասում ընտրությունները ավերիչ ծովամերձիկ հետեւաններին:

«Ռոյթեր» գործակալության եւ Ipsos հետազոտական կազմակերպության անցկացրած վերջին հարցումն իր հերթին ցույց է տալիս, որ 4 «գլխավոր» մտածողներն են (Օհայո, Ֆլորիդա, Վիրջինիա, Կոլորադո) երկու թեկնածուների վարկանիշները մոտավորապես հավասար են. այնպես Օրբանայի կարող է ստանալ 47 տոկոս, Ռոմնիին՝ 46 տոկոս:

Չնայած կանխատեսման դժվարություններին, վերլուծաբանները նշում են, որ Օրբանայի հաղթելու ավելի մեծ հնարավորություն է Ի դեպ, հոկտեմբերի 27-28-ին անցկացված հարցումների արդյունքների հետ համեմատությունը վկայում է, որ «Սենդի» ծո-

թյունները: Նրա խոսքերով, միայն 2012-ին «ինքնաստանության» 22 դեմ է արձանագրվել բանակում:

Այնուհետև Այլեյը շարունակել է. «Ընթացիկ սարվա մայիսին դաշնակցության հրադարակված վիճակագրական սվայլների համաձայն, անցած 22 տարիներին ինքնաստանության 2221 դեմ է արձանագրվել բանակում: Ուշագրավ է, որ «ինքնաստանության» կամ «դժբախտ դասահարի» զոհերի մեծամասնությունը որդես կանոն փուր է, այսինքն կամ էլ հայ: Պատանության դասագրքերում հայերը, հույները, ասորիներն ու մյուսները ներկայացված են իբրեւ դավաճան, թուրքերին թիկունից դաշնակցության ժողովուրդներ: Այսօրվա լրջությունից հետո, երեխայի մեջ արմատական անհանդուրժողականությունը նրան թույլ է տալիս բանակում «դասահարներն» առանց վարանելու ստանել հային»:

Այլեյին հավելել է Սեւակի հայրը՝ Կարապետը. «2012-ի արդիվ 24-ը Հայոց ցեղասպանության 96-րդ տարեդարձն է: Ըստ երեւոյթին այդ օրը ղեկ էր հայ ստանել: Ստանության զոհը դարձավ իմ որդին: Սեւակի ստանությունը դասահար չէ՛ր կանխամտածված հանցագործություն է»:

Սեւակի մայրը՝ ՏԱՆԱ ԱՍԻՆ, արժանակ է. «Դասավարության ժամանակ մարդասպանի հետ նույն դախիճում եմ գտնում: Այնքան մեջ է մայր: Այս մարդասպանը 3 ամիս բանակվելուց հետո ազատ արձակվեց: Իսկ իմ որդին հողից է հանձնվել»:

Ինչ վերաբերում է Սեւակի ֆրոնդ՝ Լեւոն Այլեյը, աղա նա նշել է. «Կասարված ակնհայտ մարդասպանություն է: Սակայն դասահարը խուսափեց կալանքը որդես խափանման միջոց կիրառել մարդասպանի դեմ: Զըվանչը ստանել է իմ եղբորը, սակայն ազատ արձակվել է եւ ոչ մի դաշն չի կրում: Ըստ երեւոյթին, ստանության դասավարությունը երախակորել են նրա ազատությունը, որ այսօր անկաշակաճ է»:

Վ. ՇԱՐՅԱՆ

Մարդիկ կան, որ մահից հետո էլ աշխատում են

Ազգասամարիկ Կարենի նման զոհերը հարյուր տարին մեկ են ծնվում

Ազգասամարիկը զինվոր չէ, նա հրաման կասարող կամ սվող չէ. ազգասամարիկը կանչ ունի, ազգասամարիկը լուսավոր է գնում, զինվորը՝ բանակը: Իսկ բանակը լուսավոր է, բանակը կա, որդեգիր է մատուցում չլիսին, լուսավորում էլ՝ իսկական՝ արյունալի, սառը, դաժան... Պատերազմում միայն բանակները չեն կռվում, չեն դիմանում. լուսավորում ժողովուրդն է կռվում՝ ազգասամարիկը, հայրենասիրտը: Ազգասամարիկը լուսավոր է ծնունդ է, զինվորը՝ խաղաղության, ազգասամարիկը՝ զինվոր չէ, քանի որ լուսավորում է բանակ չէ...

նի՞հու՞մ ծնված, 25-ամյա Կարեն Բախսի Մանվելյանը իր նոթատետրում հերթական գրառումը կատարեց: Չափազանց լայն 5-իմ հայկական գործը լուսավորում էին ազգասամարիկ Լաշիկը: Կարենը գրեց, որ դա իր համար ամենալուսավոր օրն է լինելու... 1992-ի նոյեմբերի 5-ին Լաշիկի գրողի ժամանակ Կարեն Մանվելյանը գրավեց... Այս տարի նա կլինի 45 տարեկան, արդեն ֆան տարի նա չկա, սակայն «մարդիկ կան, որ մահից հետո էլ աշխատում են», Կարենն ու «Կարենները» այդ մարդկանցից են: «Նրանք հասուն առաջնորդներ են գալիս այս աշխարհում ու իրենք առաջնորդները հասկանում են միայն իրենք, մեզ, հաճախ, չեն հասկանում: Նման զոհերը հարյուր տարին մեկ են ծնվում», նոյեմ-

բերի 5-ին, ՊՆ «Մայր Հայաստան» զինվորական թանգարանում տեղի ունեցած՝ Կարենի ծննդյան 45-ամյակի եւ զոհվելու 20-րդ տարելիցին նվիրված հիշատակ-միջոցառմանն առաջ ՅՅ ազգային հերոս Թաթուլ Կրոջյանի դասընթացը՝ Ասդուհ Մարտիրոսյանի: Ու՛Կ Հանրապետական վարչության աստիճանադիր, լուսավորչական Սուրեն Մարգարյանի հանդիսատեսությամբ տեղի ունեցած հուշարկունքի մեղմ էին Կարենի զինակիցները, գաղափարի ընկերները, զինվորականներ, հարեաններ, ուսուցիչ-դասախոսներ, հարազատներ:

Առաջնություն կողմ մարդիկ այն հանկարծակի, մի դիմացից չեն կրում. նրանք այդպես ուղղակի ծնվում են, ինչպես սիկին Ամայան՝ Կարենի մայրը, որուն նվիրված ֆուտբոլային մրցույթ է անցրել. «...Բյուրեղյա, ֆաջ ու անվախ, մինչեւ վերջ հայրենիք, ազգիկ նվիրված ըմբոս ու հողատեր»։ 7-րդ դասարանում Կարենը դասարանով, ուսուցչուհի՝ Տիգրանի Սիլվայի ուղեկցությամբ գնում է Հաղարծին: Վերադառնալով՝ գրած շարադրության մեջ Կարենն ամենեւին էլ ուխտագնացության մասին չի գրում. նա մտախոհություն է հայտնում. «Ելեղեցու լուսավորումը մակագրություններ էր տեսել. 7-րդ դասարանի երեխային սա էր մտախոհել», հիշում է Տիգրանը Սիլվան...

Իսկ մայրը, «100 տարին մեկ ծնվող զոհայի» մայրը. Տիգրան Ամայանին էին հանձնում որոնում նվիրված ծաղիկները՝ կարմիր: Նա ոչինչ չստացրեց որոն մասին, նա լսում էր, գուցե եւ խոսում որոն հե՞՛ս՝ «Դու կան, որդիս, դու աղոթում ես», գրում է մայրը, ու ընդունում որոն՝ «Կենդան, մայրիկ, որ հայրենիք ֆուտբոլային խոսքերը, ընդունում հուզված ու հողատեր, իսկույն երջանիկ, նա ազգասամարիկ մայր է, ուրե՛մն նա սովորական մայր չէ, նա ցավը նա իսկ հողատերությունն է... «Եթե ուզում ես ազգի, հայրենիք արդեն, նրանց համար մեռնելու կամք ունեցիր», Գարեգին Նոյեմի: Շնորհակալություն, Կարեններ, որ մե՞՛նք աղոթում ենք, իսկ դուք դեռ... աշխատում:

1992-ի նոյեմբերի 4-ին Երեսնամյա սնտեսագիտական համալսարանի 4-րդ կուրսի ուսանող, Ու՛Կ Արմենակյան ակումբի անդամ եւ հիմնադիրներից, մակագրականների ընտանացիներից էին: Կարենն առաջարկում է զինվորական ծառայությունը իր հետ միասին ծառայությանը մեջ Կարենն ամենեւին էլ ուխտագնացության մասին չի գրում. նա մտախոհություն է հայտնում. «Ելեղեցու լուսավորումը մակագրություններ էր տեսել. 7-րդ դասարանի երեխային սա էր մտախոհել», հիշում է Տիգրանը Սիլվան... Շեքիկյան բախումից հետո Կարենը նոթատետրում գրում է, որ աղբյուրներից թողել էին շուրջ ֆան դիակ. «Դա՞նք լուսավորում ենք՝ նորակիցներ էին»: Կարենն առաջարկում է զինակիցներին՝ հուշարկունք նրանց, ոչ ոք չի հաճախում, ու նա ինքն է սկսում փոսեր փորել: «Կարճ ժամանակ անց ընկերներս միացան ինձ», գրում է Կարենը:

ՀՀԿՍԿ ԱԳՅՆ

Orange Հայաստանում երեք տարեկան է. ընկերությունը կրկին հանդես է գալիս նոր առաջարկներով

Լուսավոր Հայաստանում Orange-ի ծառայությունների մեկնարկի երրորդ տարին, ինչի առթիվ ընկերությունը ոչ միայն ամփոփեց վերջին մեկ տարին, այլ նաև հանդես եկավ մի շարք լավ նորություններով՝ ձայնային ծառայությունների եւ ինտերնետի ոլորտում ասելով, որ արդեն ժամանակն է միանալու Orange-ին:

Իր գործունեության մեկնարկից ի վեր Orange-ը կարողացավ երկուս խթանել քաղաքային փոփոխություններ. լիովին վերափոխվեց ինտերնետի բաժնի եւ սկսվեց իսկական մրցակցություն բջջային հեռախոսակառուցի երկայնակ: Անցնող տարին ընկերության համար եղավ նորարարությունների ու հետազոտական նախագծերի տարի: Orange-ը մեկնարկեց Հայաստանում առաջին ցանցը, որն առաջարկում է մինչեւ 42.2 ՄՊ/վ արագություն երկրի երեք մեծ ֆոնայիններում եւ մինչեւ 21.6 ՄՊ/վ մնացած ողջ ցանցում, ձայնային ծառայությունների ոլորտում ընկերությունը հանդես եկավ անմախաղեմ առաջարկով՝ Ռուսաստանում առաջարկելով 30Պր/րոպե սակագրով ռոմինգ: Այս տարվա ընթացքում լիովին վերափոխվեց սմարթֆոնների բաժնի, ֆանի որ Orange-ն իր հասուն առաջարկների բերքով դրանք հասանելի դարձրեց բոլորին: Այս տարի Wi-Fi ինտերնետն ընդլայնվեց Երեսնամյա ֆոնային ծառայությանը մոտ շուրջ 100 հազար մետր քառակուսի տարածքում: Սեր նյութական է դեղի լավը փոխել մեր յուրաքանչյուր բաժնուհի կյանքը, այդ ժամանակ մեկնում ենք մեկ նրանց, ովքեր դեռ չեն միացել Orange-ին. արդեն ժամանակն է», ասաց Օրանջ Արմենիայի գլխավոր սնտեսագիտական **Տրանսիս ժեղիքներ:**

Երրորդ տարեդարձի առթիվ ընկերությունը մեկնարկում է անակնկալների միասնական եւ հանդես է գալիս երեք քաղաքային ու անակնկալ առաջարկներով:

Առաջինը ձայնային ծառայությունների ոլորտում է: Ուղիղ մեկ ամիս՝ մինչեւ դեկտեմբերի 5-ը, լուսային, ոսկե, արծաթե եւ բրոնզե համարները Orange-ում կարելի կլինի ձեռք բերել անվճար՝ լուսային միասնակով «Խոսեմ» կանխավճարային ծառայությանը կամ բաժանորդագրվելով թիթեռ, Պանտերա կամ Դեյվին անսական բաժանորդագրություններին: Այսպես, անսական բաժանորդագրություններին միացողները ոսկե եւ լուսային համարներ անվճար կստանան 12 կամ 24 ամսով բաժանորդագրվելու դեղի, իսկ կանխավճարային նոր բաժանորդները բրոնզե եւ արծաթե համարներ՝ ընդամենը հաշիվը 1000 դրամով լիցավորելու դեղի: Այս առաջարկի քաղաքակրթական կարելի է նաև ձեռք բերել ներկա ոչ Orange հեռախոսահամարը՝ 055 կամ 095 կողմով:

Եվ ի վերջո, ընկերությունը երեք մեկնարկից հետո փոխական առաջարկ՝ առաջինը Հայաստանում առաջարկելով համառոտ ձայնային եւ ինտերնետ ծառայությունները եւ մասնաշաղկապ սահմանվեցին: Միասնական ձեռք բերելով Orange Ինտերնետ Հիմնական MyFi եւ Թիթեռ, Պանտերա կամ Դեյվին անսական բաժանորդագրություններից մեկը՝ այսուհետ բաժանորդներն մասնաշաղկապ անեն ամիս կտրաման 500-ից 3000 դրամ գեղջ մեկ միասնական հաշիվ: Առաջարկի կարող են օգտվել նաև Orange-ի ներկայիս բաժանորդները, ովքեր արդեն ունեն ձայնային ծառայությունների անսական բաժանորդագրություն եւ կամ ինտերնետի բաժանորդագրություն:

«Մեր բաժանորդներն արդեն սովորել են, որ ամեն տարի ընկերությունն իր տարեդարձը նույն է բոլորի հե՛՛՛ս՝ ներկայացնելով նոր ու գրավիչ առաջարկներ: Այս տարի առաջարկներն ուղղված են նաև նրանց, ովքեր դեռ մեր բաժանորդ չեն, սակայն ակնկալում են այն առաջարկը, որը դեռ ոչ մի ընկերություն չի արել: Անվճար «ոսկե» համարները, ինտերնետի քաղաքակրթական սակագնային լուսային ծառայությունների համակցված լուսայինները հենց այդ առաջարկներն են: Շնորհակալում ենք բոլորիս Orange-ի երրորդ տարեդարձի առթիվ», ասաց Օրանջ Արմենիայի մարկեթինգի սնտեսագիտական **Արամ Ակրյանը:**

Վերականգնվել է նաև Դիարբեհի Սուրբ Կիրակոս եկեղեցու զանգակասունը

Եկեղեցին, ի սարբերություն Աղթամարի Սուրբ Խաչի, օծվել է եւ բազմել ժամերգության համար

1915-ին մարտապան թուրք հրոսակը Օսմանյան Թուրքիայում ձեռնամուխ եղավ բնաջնջել հայ ժողովրդին: Բնաջնջումն ուղեկցվում էր անձնական իրերով հանդերձ, հայերի ունեցվածքի, հայկական եկեղեցիների, վանքերի, կրթօջախների եւ մշակութային հաստատությունների կողոպուտով: Գայոց ցեղասպանությունից հետո իթիհասակների իրավաժառանգորդ ֆեմալական սահակները Աթաթուրքի ժամանակակից Թուրքիայի սարածումը սկսեցին վերացնել հայկական հեջը: Արդյունք էղավ այն, որ երկրի սարածումը մեծապես ավերվեցին 2500 հայկական եկեղեցի եւ 457 վանք: Հասուկենս եկեղեցիներ ու վանքեր միայն կիսավեր վիճակում մահողանցեցին իրենց գոյությունը, դառնալով մշակութային զանազան ռոմանտիկ թիրախը:

Նրանցից էին Վանա լճի Աղթամար կղզու Սուրբ Խաչ եկեղեցին եւ Դիարբեհի Սուրբ Կիրակոսը: Երկուսն էլ վերանորոգվել են այն սարբերությամբ, որ Սուրբ Խաչը

«Աղթամարի եկեղեցի» թուրքական անունով որդես բանագարան վերանորոգումից հետո հանձնվել է Թուրքիայի զբոսաշրջության նախարարության սնօրինությանը, իսկ Սուրբ Կիրակոսն օծվել է, որ բազմի ժամերգության համար:

Ինչո՞ւ: Մինչ հարցին դասախանելը նշենք, որ մեր սարածաշրջանի խոեոբազույն հայկական եկեղեցի հանդիսացող Սուրբ Կիրակոսի վերանորոգման աշխատանքները սկսվել են 2010-ին եւ տեղի 2 տարի: Ֆինանսական միջոցների սակավությունն անհնար է դարձրել զանգակասան վերանորոգումը, որը 1915-ին հասուկ հրեհակոծվել էր՝ դասճառաբանելով, թե բարձր է, քան Երզնկա մզկիթների միմարեթը:

Պատերազմի տարիներին, ինչո՞ւ կայեղեցում նշում է ֆրական «Ֆըրաթ» լրատվական գործակալությունը, եկեղեցին գերմանական զորքերի համար ծառայել է որդես ԵՏԱԲ-կայան, այնուհետեւ՝ բանբակի դահեստ: Թեեւ 1960-ին Սուրբ Կիրակոսը վերաբազմվել է,

սակայն հաճախողների բազակայության դասճառաշով 1980-ին լվել է, իսկ 90-ականներին վերածվել կասարյալ ավերակի:

Ինչ վերաբերում է «Ինչո՞ւ Դիարբեհի Սուրբ Կիրակոսը չհարձակ բանագարան» հարցին, դեբս էլ աւել, որ եկեղեցու վերականգնումը նախաձեռնել եւ սեփական միջոցներով իրականացրել է Սուրբ Կիրակոս եկեղեցու հիմնադրամը, իսկ վերականգնման աշխատանքների ֆինանսավորմանը դասկանելի գումարով նդաստել է ֆաղաֆաղեհարանը: Ի դեղ, Դիարբեհիը ֆրդաբնակ է, իսկ ֆաղաֆաղեղ ազգությանը ֆուղ:

Եկեղեցու նոյեմբերի 4-ին՝ կիրակի օրը տեղի ունեցած օծումն իրականացվել է Կ. Պոլսո հայոց դասրիարի տեղադահ Արամ արք. Աթեոյանի հանդիսադեսությամբ: Օծմանը հեեսեել է դասարադի մասուցում, որի մասին հայտնել են Մոսկվայում դասվիրված բոմգե զանգերի դղղանցները, որոնցից յուրաբանչյուրը 100 կգ է:

Ն. ԾԱՐԲԵՆ

Լավրով. «Արեւմուտքի սիրիական բանաձեւերի նդասակն իեխանափոխությունն է»

Արեւմուտքի երկրները փորձում են ՄԱԿ-ի Անվանագության խորհրդում անցկացնել Սիրիային վերաբերող բանաձեւ, որդեսգի դրա միջոցով դայանաներ ստեղծեն այդ երկում իեխանությունը փոխելու համար: Այդ մասին հայտարարել է ՌԴ արագործնախարար Սերգեյ Լավրովը:

«Ինչեթեֆաֆա» գործակալությունը մեջբերում է Լավրովի այն խոսքերը, որ Արեւմուտքի «միակ նդասակն է Սիրիայում սրել իրադրությունը եւ դայանաներ ստեղծել վարչակարգի փոփոխման համար»: Լավրովը այս հայտարարությունն արել է Կահիրեում կազմակերմված մամուլի ասուլիսում, որտեղ նա հանդիղում էր ունեում Սիրիայի գծով ՄԱԿ-ի հասուկ ներկայացուցիչ Լախոար Բահիմիի հեես:

ԶԺՏ-ում ստուգում են վարչադեսի հարազատների ունեցվածքը

Չինաստանի Կոմկուսը ստուգում է, թե վարչադես Վեն Ցյաբայի հարազատները ունե՞ն արդյոք «գաղսնի հարսություններ», որոնց մասին գրել էր «Նյու Յորք թայմս» թերթը: Հոնկոնգի South China Morning Post թերթը հաղորդում է, որ Կենսկոմի ֆաղբյուրի մեհական հանձնախումբը ներին ֆննություն է սկսել հեես վարչադեսի խնդրամով:

«Նյու Յորք թայմսը» հոկեմբերի 26-ին ողնել էր, թե վարչադեսի ընհանիը կուսակել է առնվազն 2,7 մլրդ դղարի հարսություն: Թերթի սվալներով, վարչադեսի մոր եւ այլ հարազատների հաեղվներին գումարներ են մուծվել հիմնականում 1998-ից հեես, երբ Վեն Ցյաբաոն դարձավ ԶԺՄ դեսխորդի փոխվարչադես:

South China Morning Post-ը նշում է, որ վարչադեսի ընհանրի կարողության առնչությամբ

Երուսաղեմի Սուրբ Հարություն սաճարը՝ փակման վսանգի սակ

Զրիսոնեական աշխարհի գլխավոր սրբավայրերից մեկը՝ Երուսաղեմի Սուրբ Հարություն սաճարը ֆինանսական հարցերի դասճառաշով հայտնվել է փակման սղառնալիֆի սակ, հաղորդում է «Զերուսաղեմ փոս» թերթը:

Տաճարը սնօրինում են Հոյն ողղափառ, Հայ առաքելական եւ Հոռմի կաթոլիկ եկեղեցիները: Տաճարի կառավարիչներից հուունական դասրիարության հաեղվները սառեցվել են Երուսաղեմի ջրամակարար «Գիհոն» կորորացիայի դահանջով: Ընկերության ներկայացուցիչները ողնում են, թե դասրիարանը սաճարի ջրամակարարման համար իրենց դասրս է գրեթե երկուսուկես միղոն դղար:

Պասրիարարանը հրաժարվում է վճարել, քանի որ սաճարը ջրի դիմաց երբեք չի վճարել՝ ո՛չ խաչակիրների օրոք, ո՛չ արաբների, ո՛չ Օսմանյան կայսրության օրոք, ո՛չ էլ դրանից հետո: Վեցօրյա դասրեզմից հետո՝ 1969-ին Երուսաղեմի այն ժամանակվա ֆաղաֆաղեղը հաստատել էր այդ կարգը:

Սակայն ավելի ուե ֆաղաֆի ջրային սնեսությունն անցել էր «Գիհոն» մասնավոր ընկերության ձեռքը, որը, ավանդույթին տեղյակ չլինելով, սկսել էր դասրիարարանին ողղարել հաեղվներ, որոնք չէին վճարվում:

Տաճարում խոսուվանում են, որ ջրի վարձավճարից ազատող որեւէ

փաստաթղթ գոյություն չունի, բայց ավանդույթը համարում են փաստաթղթից կարեուր:

Արդուհանդերձ դասարանը սառեցրել է դասրիարարանի հաեղվները, կրոնական կազմակերմությանը գրկելով բնականոն գործունեության հնարավորությունից: Հոյն դասրիարս Ֆեոֆիղոս Գ-ն հայտարարել է, որ եթե մոտ ժամանակներս բարելավվում տեղի չունեես, աղա ինը սիղոված կլինի փակել սաճարը:

Իսրայելի դեկավարությունը դեռ չի արձագանգել իրավիճակը հարթելու Հոյն եղեկեցու խնդրամին: Պասրիարարանի ներկայացուցիչ Արիսարխոս արեղիսկողոսը դասրասակամություն է հայտնել վճարելու ջրի ընթացիկ ծախսերը, բայց ոչ թե 2,5 մլն դղարի դասրը:

Սուրբ Հարություն (կամ Տիրոզ գերեզմանի) սաճարը կառուցվել է հռոմեական կայսր Կոնստանսին Մեծի օրոք: Գոյություն ունեցող ավանդության համաձայն, ներկայիս սաճարի տեղում եղել է այն ֆարանձավը, որ խաչելությունից հետո սարել են Հիսուս Զրիսոսի մարմինը:

NewsruIsrael կայեղը հաղորդում է, որ Ֆեոֆիղոս Գ-ն ֆինանսական օգնության խնդրամով դիմել է ՌԴ իեխանություններին: Ռուսաստանը դասական հայց է ներկայացրել Երուսաղեմի ֆաղաֆաղեհարանին, ինչոդես նաեւ խոսացել է ֆննության առնել ֆինանսական օգնության հարցը:

Պ. Բ.

Ճաղոնա-ամերիկյան գորավարժություններ

Նոյեմբերի 5-ին Օկինավայի դրեֆեկտուրայում ամերիկյան ռազմակայանից ոչ հեռու սկսվել են Ճաղոնա-ամերիկյան գորավարժություններ: NHK գործակալությունը հաղորդում է, որ դրանց մասնակցում են 37 հազար Ճաղոնացի եւ 10 հազար ամերիկացի զինծառայողներ, ինչոդես նաեւ Ճաղոնական ռազմանավեր եւ ամերիկյան մեկ ափակիր: «Նյու Յորք թայմս» թերթի սվալներով, խոսքը կանոնավորադես անցկացվող երկողմ գորավարժությունների մասին է:

Այս անգամ դրանք անցկացվում են Սենկակու (Դյաոյույաո) կղզիների առնչությամբ ճաղոնիայի եւ Չինաստանի միջեւ ծագած հակամարտության սրման դայանաներում: Այս սարվա օգոստոսին լարվածությունը խորացավ այն բանից հետո, երբ ճաղոնիայի կառավարությունը հայտարարեց կիճելի 3 կղզիները

մասնավոր սեփականաշրոջից գնելու մհադրության մասին:

«Նյու Յորք թայմսը» նշում է, որ վիճելի կղզիների կաղակցությամբ գորավարժությունների ծրագրում կասարվել են փոփոխություններ: Մասնավորադես հանվել է դայանական հակառակորդի զավթած անմարդանակ կղզու ազատագրման գործողությունը:

Չորավարժությունները դես էլ ավարսվեն նոյեմբերի 16-ին:

Մեծ դիրիժոր Լորին Մաազելը շուտով հայաստանում

«Երևանյան հեռանկարներ» 13-րդ երաժշտական միջազգային փառատոնը ներկայացնում է մեծ իրադարձություն հայկական երաժշտականությանը...»

Ինչպե՞ս է աշխարհի առավել մեծ դիրիժորը... 2012թ. մայիսի սկզբին Վերդիի «Մոցարտի օպերաները» կատարելու համար ժամանակում է...

«Ազգի» զրուցեց երևանյան հեռանկարներ 13-րդ միջազգային երաժշտական փառատոնի հիմնադիր և ղեկավար, կոմպոզիտոր Ստեփան Ռոսոմյանի հետ...»

«Ազգի» հետ զրուցեց Մաազելը ընդգծելով, որ համերգի առթիվ բավականին մեծ թվով դասակարգված հյուրեր են գալու Հայաստան...»

Փառատոնի ազակցում են մշակույթի նախարարությունը, Երևանի քաղաքապետարանը, «Արմավիա» և «Փյունիկ» արվեստական կենտրոնները...»

Մեծն, որ արդեն 13-րդ անգամ է, ինչ փառատոնը Հայաստան է հրավիրում աշխարհի ամենահեղինակավոր մեծ դիրիժորներին...»

Նարեկացի արվեստի միությունում բացառիկ հանդիպում էր աշխարհահռչակ ֆանդակագործ, հայ մեծ արվեստագետ Արսն Չաֆնաֆյանի հետ:

Արսն Չաֆնաֆյանն ու սկզբում նաև մանեսրո Տիգրան Մանսուրյանը արվեստի, արվեստագետի զգայական աշխարհից էին լիարժեք, լիարժեք իրենց անցյալից, անգամ կենցաղային դեմքերից, որ սահմաններ խորհից արդեն այնքան մտածված արվեստի մոտիվներ էին հիշեցնում՝ երաժշտության, կերպարվեստի, բանաստեղծության տեսքով...

«Գիտե՞մ, երբ Քոչարը, Չարյանը նստում են սրճարանում, եւ նրանց...

Երբ հյուսվում է լեզունը...

Երբ հյուսվում է լեզունը... Երբ հյուսվում է լեզունը... Երբ հյուսվում է լեզունը... Երբ հյուսվում է լեզունը... Երբ հյուսվում է լեզունը...

Մեր կենսոմի մեջ ես մասնակցում եմ սա լեզունը... ասաց ՆԱՍ հիմնադիր Նարեկ Չաֆնաֆյանը, աղա շարունակեց: «Արսն հրավիրված էր Նյու Յորկ: Տարին մեկ անգամ արտաքին եմ կազմակերպում, եւ գալիս եմ բազմաթիվ մարդիկ, եւ մի գալերեա կար, որն Արսոյին էր հրավիրել՝ մասնակցելու...»

Բացմանը զանգահ ու սեսա, որ 1000-ավոր սաղավարտի մեջ Արսոյի գործերը խցկված էին եւ մի ֆանի արվեստագետներին: «Սեսա Արսոյի դեմքի արտասուքայնությունը, որ վրդվում է ուներ, այդ վրդվումն անգամ իմ մեջ, եւ դարձավ վառական որոշում. ես հասկացա, որ եթե արվեստագետի նկատմամբ չկա հարգանք, նա չի կարող իրեն լիարժեք ներկայացնել ժողովրդին», հիշում է Նարեկը:

Նրա խոսքերով այդ մասին էլ ծնվել է գաղափարը՝ ստեղծել կազմակերպությունը, որ արվեստագետներին կտա իրենց արժանի հարգանք, եւ որ այն անողայմաբան ՉԿ կլինի, կդառնա արվեստագետի իրավունքները...

Այդպես ծնվեց ՆԱՍ-ի գաղափարը: Այսօր Արսն Չաֆնաֆյանի արձանները տեղադրված են աշխարհի տարբեր երկրներում, այդ թվում՝

Կանադայում եւ Ճապոնիայում, սակայն իր հայրենիքում եղել են միայն խոստումներ, որոնք այդպես էլ իրականություն չեն դարձել:

«Բայց կգա մի օր, թերեւս եկող տարեկան արվեստի միությունում կստեղծվեն Արսոյի «Գրիգոր Նարեկացի» արձանը», ասաց Նարեկը՝ նշելով, որ իմիջ Արսոյն, այս կադրակցությամբ իր համաձայնությունն արդեն սվել է. շուտով ՆԱՍ-ի մոտիվ մոտ կստեղծվի Արսոյի ֆանդակներից մեկը՝ «Գրիգոր Նարեկացին»:

Ինչպե՞ս ընդունված է ՆԱՍ-ում՝ Նարեկ Արսոյին հանձնեց ՆԱՍ

խորհրդանշական նվերները՝ սիրով ՆԱՍ-ի հարկի տուրի մասնակցությամբ ընդունելու հույսով:

Հանդիպման ընթացքում ներկայացրեց կարողացած դիտել նաև Արսն Չաֆնաֆյանի աշխատանքներից բաժանված լուսանկարները, որոնց մասին լիարժեք արվեստագետը, հիշեցնելով նաև ֆիլմ նրա մասին, իսկ հետո նաև հնարավորություն ունեցավ հարցեր տալ լսել նրան, խոսել ժամանակակից արվեստի մասին:

Շատերը ներկաներից վստահությամբ զգացին լիարժեք անկրկնելիությունը. չէ որ վաղը սրա մասին ասելու ենք. «Մեծ սեսել, խոսել ու զգացել ենք Արսոյի ներկայությունը...»:

ՄԱՐԻԱ ՄՈՒՂԱՆՈՒՄՅԱՆ, Նարեկացի արվեստի միություն

Հ. Գ. Ջաղափային իշխանությունները թերեւս հիմա փորձեր են անում ֆաղաբ գեղեցկացնելու ուղղությամբ: Այդուհանդերձ, գեղեցիկ ու արվեստը փնտրելու ճանապարհին հայրենիքում չեն սենում հայազգի սաղանդավոր որոշ արվեստագետի աշխատանքների անհրաժեշտությունը: Տավո՛ք, Երևանում մինչեւ հիմա ոչ մի տեղ տեղադրված չէ Արսն Չաֆնաֆյանի արձաններից եւ ոչ մեկը:

Լոկառնոյի կինոփառատոնի ներկայացուցիչները

Լոկառնոյի կինոփառատոնի «Բաց դռներ» (Open Doors) ծրագրի շնորհիվ Մարտինա Մալակիդյան (Martina Malacrida) եւ փառատոնի խորհրդատու, սարածաբանային փորձագետ Ժոել Շափրոնը (Joel Chapron), «Ոսկե ծիրանի» հրավերով, հոկտեմբերի 29-ից 31-ը զբնվում էին Երևանում: Հյուրերը հայաստանի կինոռեժիսորներին եւ կինոարտադրողներին ներկայացրեցին «Բաց դռներ» ծրագիրը, որի նպատակն է օժանդակել առաջնային փուլում զբնվող նախագծերի զարգացմանը եւ զանազան արտադրության գործընկերներին: «Բաց դռներ» ծրագիրը յուրաքանչյուր տարի կենսոմանում է սարքեր սարածաբանների վրա եւ այս տարի ծրագիրը նվիրված է լինելու

Կովկասի սարածաբանի երեք երկրներին՝ Հայաստանին, Վրաստանին եւ Ադրբեյջանին:

Մ. Մալակիդյան եւ Ժ. Շափրոնը անձամբ հանդիմեցին հայ կինոմասագործներին եւ յուրաքանչյուրի հետ առանձին ֆնարկեցին նրանց նախագծերը, որոնք նախնական ընթացքում համար դեմ է ներկայացվել մինչեւ 2013-ի մարտի 3-ը: «Բաց դռներ» ծրագիրը կիրականացվի օգոստոսի 10-13-ը՝ Լոկառնոյի 66-րդ միջազգային կինոփառատոնի ժամանակներում: Ինչպես նախորդ տարիներին, այս անգամ եւս ծրագիրը բաղկացած է կլինի երկու հիմնական մասերից:

Երեք երկրից նախադրված ընթացած ծրագրերի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ տեղի կունենա

աշխատանքային, որի ընթացքում նախագծերի հեղինակները կհանդիմեն եվրոպացի որոշողներին հետ, իսկ ժյուրիի կողմից ուշադրության արժանացած նախագծերը կդառնան 40.000, 7.000 եւ 6.000 եվրո մրցանակներով:

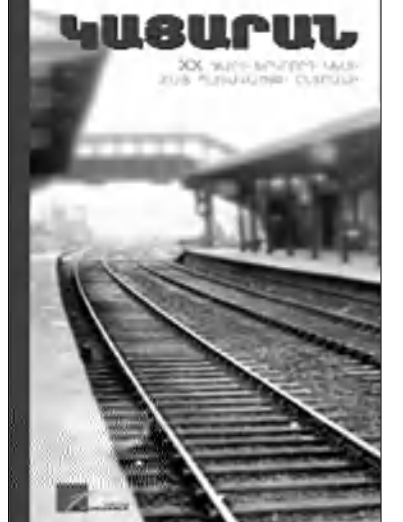
Ծրագրի երկրորդ բաղադրիչ մասը մասնակից երկրներում, անկախությամբ ցրվածով նկարահանված լավագույն ֆիլմերի հետադարձ ցուցադրությունն է, որի ծրագիրը ֆնարկելու համար հյուրերը հանդիմեցին Ազգային կինոկենտրոնի շնորհիվ Գ. Գեորգյանին:

Մ. Մալակիդյան եւ Ժ. Շափրոնը «Բաց դռներ» ծրագիրը ներկայացրեցին նաև ՀՀ մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանին:

Լույս է տեսել «Ասարես» հրատարակչության հերթական նոր գիրքը

«Կայարան» ժողովածուն ներառում է 20-րդ դարի 60-ական թվականներին միջազգային դարավերջ ժամանակահատվածում ստեղծված հայ լեզվագիտական լավագույն մտածողների ընթացում: 21 հեղինակից ընթացած է մեկական դասավանդ ժամանակահատվածում զարգացման համադասակերպ կամ ժամանակահատվածում հերթական ԿԱՅԱՐԱՆԸ հնարավորինս ամբողջական ներկայացնելու համար:

Հեղինակների համառոտ կենսագրականները վերցված են ԼԻՏՈՒՆԻՍ Բանասիրության էլեկտրոնային հանրագիտարանից՝ www.litopedia.org

Մխիթարյանը կրկին լավագույնն է

Դոնեցկի «Շախսյորի» ղազախական կայրույն անցկացված հարցման արդյունքներով...

Վլադիմիր Տակոբյանը եզրափակեց սասնյակը

Սանկս Պեքերբուրգում վերջնագինը հասեց Մխիթարյանի Զիզորիին...

ոչ-ոչի խաղաց Չուրան Ալմաչիի եւ Վադիմ Զվյագինցեի հետ...

Առաջասարներն անհաջողության մասնակցին

Ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության 28-րդ տուրն առանձնացավ նրանով...

Սակայն խաղը անհաջող դասավորվեց գյումրեցիների համար...

Առաջնության հետնադաս «Բանանցը» հյուրընկալել էր երկրի չեմպիոնը «Ուլիսիս»:

Խաղի մասին մարզիչների կարծիքը հետեւյալն էր: Ռաֆայել Նազարյան («Բանանց»)-Շատ դիմաճիկ...

Կարեն Բարսեղյան («Ուլիսիս»)-Մեզ համար բարդ հանդիպում էր: Սաղակալի գրքը լավ դասավորվեց...

Իհարկե, երբ հաղթում ես, հոգեբանորեն ցանկություն է առաջանում...

Սրբաշատնի աղյուսակ

Table with 7 columns: Rank, Team, W, D, L, Goals, Points.

Ոմբարկուները

Table with 3 columns: Player Name, Team, Goals.

Հաջորդ օրը մարտություն կրեց նաեւ առաջնության միանձնյա առաջատար «Միկան»:

Մեծ հետաքրքրություն էր ստասվում «Փյունիկ» եւ «Արարատ» մրցակիցները:

Սուրեն Զախայան («Փյունիկ»)-Տղաներին զգուշացրել էին, որ դժվարին խաղ է լինելու:

Արախան Խաչմանյան («Արարատ»)-Բավականին հետաքրքրական խաղ սացվեց:

Սեբասիան Ֆեսելը մոտ է չեմպիոնի տիտղոսին

«Ֆորմուլա-1» դասի ավստրալիացի առաջնության հերթական փուլն անցկացվեց Աբու Դաբիում:

ղում: Հենց նրանց միջոց էլ ընթացում էր մայրաքաղաքի չեմպիոնի տիտղոսի համար:

«Կոնսուրկսոնների գավաթ» մրցաշարում առջևում «Ռեդ Բուլն» է:

Տոմսերը վաճառվում են

Այսօրվանից վաճառի կհանվեն նույնպես 14-ին կայանալիք Հայաստան-Լիսվա հանդիպման տոմսերը:

Աբխազի ամենահարուստ մարդը մտադիր է գնել «Խեսաֆեն»

Իտալական «Մարկա» քերթի տեղեկացմամբ աբխազի ամենահարուստ մարդը մտադիր է գնել «Խեսաֆեն»:

